

ETISKE RETNINGSLINJER FOR KRISTIANSUND KOMMUNE

Behandlet i AMU 12.03.2019 og i ADMU 19.03.2019.
Endelig vedtatt i Bystyret 09.04.2019

INNLEDNING

Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til våre kommunale tjenester. De etiske retningslinjene er av overordnet karakter. De er ment å være generelle rettesnorer som igjen krever refleksjon av den enkelte politiker/ ansatte og enhet/avdeling.

Retningslinjene har sitt utspring i allmenngyldige etiske verdier og normer, som for eksempel rettferdighet, lojalitet, ærlighet, pålitelighet, sannferdighet og at man skal behandle andre slik man selv ønsker å bli behandlet. Åpenhet i form av innsyn og etterprøvbarhet er grunnlaget for en tillitsskapende kommunal forvaltning. Vi har mange rettsregler (lovfestede og ulovfestede) som har innvirkning på de etiske verdier og normer i kommuneforvaltningen. De til enhver tid gjeldende etiske normer påvirker utformingen av lover og annet regelverk. Slik sett utfyller retningslinjene de eksisterende rettsreglene.

MÅLGRUPPE

De etiske retningslinjene gjelder for alle politikere og ansatte i Kristiansund kommune. Politikerne og rådmannens ledergruppe, med underliggende enhetsledere, har et særlig ansvar for oppfølging. For det første fordi politikere og lederne gjennom ord, handlinger og lederadferd har stor innflytelse på kulturen og normene for adferd i organisasjonen. For det andre fordi politikere og lederne selv kan bli satt i situasjoner hvor valg og beslutninger krever etisk refleksjon og klokskap. For det tredje fordi det er politikernes og ledernes ansvar å sørge for at hele organisasjonen er bevisst de etiske kravene som stilles, og at det umiddelbart blir tatt opp i organisasjonen dersom det skjer brudd på lover og regler eller det utvikler seg en uheldig sedvane og kultur.

Den enkelte politiker og ansatt plikter å gjøre seg kjent med de bestemmelser og instruksjoner som til enhver tid gjelder for vedkommende sin stilling, og har et personlig ansvar for å følge retningslinjene på beste måte.

RETNINGSLINJENES STATUS OG LOKALT ANSVAR

Rådmannen forventer at ledere i Kristiansund kommune legger til rette for etisk refleksjon blant ansatte på avdelingen/enheten og på politiske arenaer. Formålet med de etiske retningslinjene er å sikre forsvarlig etisk praksis og definere felles etiske standarder.

Med bakgrunn i kommunens etiske retningslinjer er e-læringen [«Etiske valg»](#) utarbeidet. Her får politikere og ansatte presentert kommunens etiske retningslinjer, og 7 ulike etiske dilemma til refleksjon. «Etiske valg» kan gjennomgås individuelt. Samtidig er det ønskelig at e-læringen brukes som utgangspunkt for refleksjon

og læring blant kollegaer. De etiske retningslinjene blir endel av folkevalgtopplæringen. Rådmannen vil i tillegg arrangere fysiske samlinger (arrangementer) med fokus på kommunens etiske retningslinjer.

Opptreden eller handlinger som bryter med de etiske retningslinjene kan medføre sanksjoner. Brudd på f.eks. habilitetsbestemmelsene vil kunne føre til at et vedtak blir ugyldig. En handling eller unnlatelse i tjenesten vil kunne bli vurdert som en tjenesteforsømmelse, og kan føre til reaksjoner. Handlinger eller unnlatelser i tjenesten kan også være så grove at de fører til påtale og straffereaksjoner. Klare brudd på lovbestemmelser vil normalt også være brudd på allmenneriske og forvaltningsetiske retningslinjer.

ETISKE RETNINGSLINJER

1. Generelt	Alle skal: <ul style="list-style-type: none">• <i>arbeide for kommunens beste i tråd med lover, regler, kommunens interne retningslinjer og politiske vedtak.</i>• <i>opptre på en måte som gir positivt omdømme og fremmer tillit i befolkning.</i>• <i>arbeide for å nå kommunens og den enkelte enhet/ avdelings mål for sin virksomhet.</i>• <i>gjennomføre refleksjoner med tanke på de etiske retningslinjene.</i>
2. Møte med kommunens brukere	Alle skal: <ul style="list-style-type: none">• <i>møte leder/kollega, innbyggere og brukere med respekt.</i>• <i>bruke faglig kunnskap og skjønn i rådgivning, myndighetsutøvelse og tjenesteyting.</i>
3. Lederansvar	Ledere skal: <ul style="list-style-type: none">• <i>bygge en organisasjonskultur basert på åpenhet som ivaretar kommunens verdigrunnlag og etiske regler.</i>• <i>påse at alle gjennomfører e-læring om etiske retningslinjer, med årlig resertifisering.</i>• <i>påse at alle undertegner at de har lest og forstått kommunens etiske regler.</i>
4. Personlig ansvar	Alle: <ul style="list-style-type: none">• <i>har et personlig og selvstendig ansvar for å følge kommunens etiske regler.</i>• <i>skal i tvilstilfeller ta problemstillingen opp med nærmeste leder.</i>• <i>har rett til å nekte å følge pålegg som er ulovlige eller medfører brudd på de etiske reglene.</i>• <i>kan risikere konsekvenser i forhold til arbeidsforholdet ved brudd på de etiske reglene.</i>
5. Tillit og åpenhet	Kristiansund kommune skal være en transparent organisasjon: <ul style="list-style-type: none">• <i>Vi praktiserer meroffentlighet.</i>• <i>Alle som berøres av et vedtak skal få tilgang til hvilke fakta som ligger til grunn for beslutningen, om saksgangen og prosessen bak beslutningen.</i>• <i>Alle ledere skal handle rimelig, forutsigbart og saklig.</i>• <i>Vi har åpenhet om verv, roller, medlemskap, gaver og annet som har betydning for Kristiansund kommune.</i>• <i>Våre kommunikasjonskanaler er lett tilgjengelige og oppdaterte.</i>
6. Gaver	<ul style="list-style-type: none">• Ingen skal motta gaver, provisjoner, tjenester eller andre ytelser i forbindelse med tjenesteutøvelse.

7. Forretningsetiske regler	<p>Alle er ansvarlig for at kommunens forretningsmessige virksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drives på en slik måte at innbyggerne, brukerne og leverandørene har tillit til kommunen. • etterleve lov og forskrift om offentlig anskaffelser og kommunens retningslinjer. • baserer alle anskaffelser på forutsigbarhet, gjennomsiktighet, etterprøvnbarhet, likebehandling og god forretningskikk. <p>Ingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan levere varer og tjenester til den virksomhet de selv er ansatt i. • skal bruke kommunens innkjøpsavtale eller rabattordning til privat bruk.
8. Habilitet	<p>Alle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • med myndighetsutøvelse er bundet av forvaltningslovens habilitetsregler. • har en selvstendig plikt til å si fra om inhabilitet, eller tvil om inhabilitet, slik at vedkommende kan fritas fra videre befatning med saken.
9. Forvaltning av samfunnets fellesmidler	<p>Alle skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • være bevisst på at kommunen forvalter samfunnets fellesmidler og kommunens ressurser på vegne av alle innbyggerne. • forstå tilegnelse av personlige fordeler av kommunens ressurser (dvs. økonomiske midler, eiendommer eller andre eiendeler). •
10. Kritikkverdige forhold og varsling	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen skal utsettes for trakassering eller annen utilbørlig opptreden (jfr. AML § 4.3-3 og likestillingsloven § 6). • Alle har rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Varsling skal være forsvarlig, det vil si i tråd med aktuell rutine. Forsvarlig varsling skal ikke gjengjeldes. • Kristiansund kommune har rutiner for håndtering av varsel i tråd med loven.
11. Ytringsfrihet	<ul style="list-style-type: none"> • Ytringsfriheten er beskyttet av den alminnelige bestemmelsen i Grunnloven § 100. • Alle har en grunnlovsfestet rett til å ytre seg fritt, men ytringsfriheten begrenses i enkelte tilfeller av andre lover som blant annet hatefulle ytringer, diskriminering og taushetsplikt.
12. Sosiale media	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiale medier er likestilt med andre kommunikasjonsformer (jfr. Medieprotokollen). • Bruk av sosiale medier krever refleksjon av innhold og rollebevissthet.
13. Alkohol og andre rusmidler	<p>Ingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skal komme ruset på jobb. • skal innta alkohol eller andre rusmidler i løpet av arbeidstiden. <p>Alle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skal være måteholden i forhold til alkoholinntak når de representerer kommunen på tjenestereiser og deltar på kurs eller konferanser.